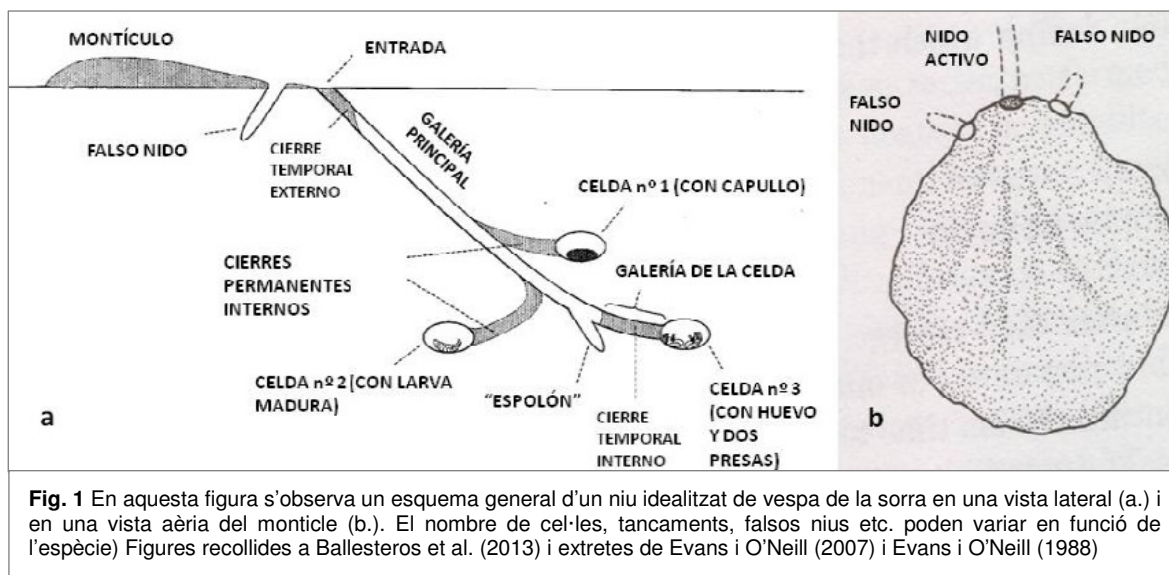

DOCUMENT DE TREBALL PER A L'EXECUCIÓ DE TASQUES DE CONTROL FÍSIC-MECÀNIC FRONT A "VESPES DE LA SORRA O EXCAVADORES"

Introducció

A banda de les vespes socials, habitualment més conegudes per la població i que creen vespers associats a diferents estructures de suport com ara mobiliari o vegetació de la via pública, també hi existeixen a l'àmbit urbà vespes solitàries (Fam. Crabronidae) que construeixen els seus nius individuals a la terra, especialment quan el substrat és de tipus sorros per la facilitat que troben les femelles en el procés d'excavació (Fig. 1)

Tot i que els episodis d'atac o agressivitat front a humans són molt infreqüents en aquest grup d'insectes, quan els nius estan ubicats a zones d'esbarjo o descans sí poden donar-se comportaments de defensa potencialment problemàtics.

Amb aquests condicionants de propietats físiques del terreny i característiques d'ús del espai, hi ha unes tipologies d'àrees clarament sensibles i de risc que són les àrees de jocs infantils.

1.- Actuacions de Control

Malgrat que existeixen mètodes de control per captures (trampes específiques per a vèspids) i de control químic (polvoritzacions amb productes biocides dirigides als forats d'accés al niu), aquestes opcions són complements de monitoratge i mesures de reducció poblacional excepcionals, que en cap cas solucionen el problema a mig o llarg termini.

La metodologia de control més efectiva es basa en la remoció del substrat que alberga els nius eliminant els punts de refugi i cria i evitant-ne la seva recolonització.

Per completar aquest procediment de forma eficaç, el procés de remoció ha de realitzar-se complint els següents criteris tècnics:

1.1.- Ubicació de les tasques de remoció a zones amb activitat

La remoció s'ha de fer parant especial atenció als punts on hi ha els nius. És per això que és molt important que s'hagi fet un reconeixement de la zona i ubicació del problema per fer les actuacions de manera intensa en aquests punts.

Sovint l'activitat de vespes de la sorra a àrees de jocs infantils es troba justament a espais a prop i al voltant de les estructures com tanques perimetrals, balancins, gronxadors, etc. on a més es fan petites acumulacions de sorra (Fig. 2).

Fig. 2 Fotografia amb orificis de nius de vespes de la sorra al voltant d'una tanca d'una àrea de jocs infantils.

1.2.- Profunditat de les tasques de remoció (30-40 cm)

S'haurà d'aprofundir almenys 30-40 centímetres en la remoció de sorra per a poder arribar a totes les cel·les que alberguen els ous i les larves.

Si bé el sorral de l'àrea de jocs infantils porta un manteniment regular i es remou la sorra de manera periòdica, aquesta remoció és més difícil a prop de les estructures: tanques perimetrals, balancins, gronxadors, on és complicat accedir amb les eines habituals.

Així mateix i donat que les màquines remouen la sorra a una fondària determinada, inferior a la indicada, caldrà fer aquesta remoció, si fos necessari de manera manual.

1.3.- Remoció de la sorra extraordinària

A més de les característiques abans esmentades pel que fa a la tècnica de remoció, és necessari que aquesta es faci tan aviat com sigui possible, si fos necessari, fent una remoció extraordinària, fora del circuit programat periòdic de les tasques de remoció.

Així mateix, sempre que sigui possible, el procés de remoció es durà a terme preferentment en absència de llum solar, en horari nocturn o abans del clarejar, donat que l'activitat dels adults és menor durant aquest període i per tant serà més fàcil la destrucció física dels mateixos i més difícil també sofrir qualsevol tipus d'acció agressiva durant el procés.

1.4.- Anivellament del terreny

Una vegada finalitzat el procés de remoció del sorral s'anivellarà el terreny per tal d'evitar la formació de monticles de sorra que puguin facilitar la ràpida creació de nous nius.

1.5.- Reg de les zones amb activitat

Tot i que les vespes de la sorra poden establir-se a superfícies de sorral amb duresa variable, hi ha una major facilitat durant el procés d'excavació si la sorra està seca i solta.

Per tant, si les condicions ho permeten, és adient realitzar un reg abundant després de la remoció de la sorra i de l'anivellament del terreny. D'aquesta manera es crearà un ambient menys favorable per a la proliferació de vespes de la sorra durant cert període de temps.

1.6.- Mesures de seguretat per executar les tasques

Els tècnics que realitzin les tasques hauran de seguir el protocol indicat pel Servei de prevenció de riscos laborals propi i d'acord amb l'avaluació feta per a aquestes tasques.

2.- **Seguiment**

Les accions abans esmentades ofereixen solució als problemes de vespes de la sorra, no obstant això, en ocasions es poden donar situacions que malgrat les actuacions fetes s'observa una reincidència del problema.

En ocasions es dona activitat a zones relativament pròximes a l'àrea de jocs infantils que pot afavorir la ràpida recolonització del sorral. També poden haver quedat activitat residual a la zona (un niu amb entrada tapada no detectat, un niu anormalment profund o molt ramificat on la remoció no ha arribat, etc.)

Per prevenir aquestes situacions es poden prendre les mesures que es descriuen a continuació:

2.1.- Remoció extraordinària de seguiment

Els terrenys de sorra colonitzats, en ocasions tendeixen a ser ràpidament repoblats si queden poblacions residuals al sorral, les quals exerceixen un poder d'atracció important per a exemplars adults provinents d'altres zones, pel que es recomana fer una remoció passades 4-6 setmanes, si les circumstàncies ho permeten

2.2.- Remoció extraordinària en hibernació

La majoria d'espècies de vespes de la sorra hivernen en forma de larva o pupa a les cel·les interiors dels nius. Així per als casos descrits anteriorment, és recomanable que es faci una remoció durant el primer trimestre de l'any (gener-març). D'aquesta manera s'aconseguirà reduir les poblacions en el període més vulnerable de la plaga i minimitzar les abundants emergències d'exemplars durant l'estiu (període de major activitat dels adults).

2.3.- Ampliació de la zona de remoció

Degut a l'amplitud de l'espai vital de les vespes de la sorra (al voltant dels 300-400 metres des de les zones d'aniament), també és interessant, en el cas de problemàtiques intenses i persistents, fer un replantejament més ampli i més enllà de les àrees de jocs infantils, exercint-ne les mateixes accions de control prèviament descrites a altres llocs pròxims i sensibles de les zones enjardinades afectades, com per exemple les àrees d'esbarjo per a gossos, superfícies de sòl sorrenc de places i jardins, etc.